

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-507

27.6.2023

KLP Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Fall i trapp – plager i rygg og hofte – årsakssammenheng – brosymptomer – forenlighet.

Forsikrede falt i en trapp i juli 2019. Hun oppsøkte legevakt samme dag, og det ble notert smerter i rygg og bekken. Forsikrede fikk etter hvert vedvarende smerter i rygg og høyre hofte.

Bildeundersøkelser tatt i 2019 og 2020 viste degenerative forandringer i korsrygg med en liten prolaps og artrose i høyre hofte, men ingen tegn på brudd. Foretakets rådgivende lege vurderte at forsikredes plager var relatert til hofteleddsartrose og tendinopati, og ikke den aktuelle hendelsen. Foretaket avsto dermed kravet under henvisning til manglende brosymptomer, og at forenlighetsvilkåret ikke var oppfylt. Saken reiste spørsmål om det var årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager i dag. Etter en konkret vurdering bemerket nemnda at det ikke var fremlagt dokumentasjon som sannsynliggjorde årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager. Forsikredes plager hadde økt i tiden etter hendelsen, noe som ikke var forenlig med en skadebiologisk forklaringsmodell på en bløtdelsskade. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede falt i en trapp på jobb 31.7.19.

Forsikrede har opplyst at hun hadde noe vondt i høyre hofte før hendelsen, men at det ble mye verre etter fallet.

Forsikrede oppsøkte legevakt samme dag som hendelsen, og det følger av epikrisen at:

... Skled i trappen der og slo seg i setet og nedre ryggen. Samt h. Fot. Slo pusten av henne. Har hatt økende ryggsmarter siden, lavt lumbalt og litt stråling ned ve. skinke.

Forsikrede ble henvist til ortopedisk vurdering og røntgen av nedre rygg og bekken. Undersøkelsen ved sykehus konkluderte samme dag med "Lite sannsynlig med brudd. Trolig blødning i muskulatur."

Forsikrede oppsøkte fastlegen første gang etter ulykken 8.8.19, og det følger av journalnotat at:

Fortsatt smerter nedre del av korsrygg ob begge sitteknuter. Forverres ved enkelte bevegelser. Ingen radierende fenomener.

Forsikrede tok CT av bekken 15.8.19:

Røntgenundersøkelse fra 31.07.2019 til sammenligning. Volumopptak f.o.m. L3 og ut bekkenet. Det påvises ingen fraktur. Degenerative forandringer i nedre lumbalcolumna samt i høyre SI-ledd. Åpne laterale neuroforamina og gode plassforhold i spinalkanalen.

Forsikrede var til ny undersøkelse ved sykehus 3.9.19:

... Vedvarende smerter venstre bekken, spesielt smerter pga. svært hematoma paravertebralt høyre side over iliaca og mot IS-ledd.

Legens vurdering var at "Pasienten har et subkutant hematoma som gir henne smerter. Det er ingenting vi kan gjøre med dette nå. Hun må ta tiden til hjelp og vente på at hematomet går ned av seg selv."

Forsikrede sendte skademelding til Nav 4.9.19.

MR av bekken og høyre hofte 26.10.19 viste "Restforandringer etter hematoma dorsalt for sacrum. Ingen tegn til gjennomgått skjelettskade eller patologi langs iliosacralledd."

Forsikrede sendte skademelding til forsikringsforetaket (foretaket) 15.11.19 hvor hun opplyste at hun hadde skadet rygg og fot. Forsikrede beskrev hendelsen på følgende måte:

Skled og ramlet ned en trapp (5 trappetrinn), landet på rygg og slo både rygg og høyre fot. Hendelsen skjedde plutselig og jeg fikk ikke tid til å ta meg for. Har fått vondt i rygg med stråling i begge beina og vondt i høyre fotvrist. Ble etter fallet veldig kvalm og fikk problemer med å puste. Dette gikk over etter noen minutter.

Nav godkjente "kontusjon av nedre del av rygg og bekken" som yrkesskade i vedtak 26.11.19.

Forsikrede ble henvist av lege til ny MR 4.2.20 hvor det fremgikk blant annet at:

... Hematoma har gått gradvis tilbake og virker ikke til å være det som gir henne plager nå. Går regelmessig til fysikalsk behandling for sine hofte/natesmerter. Hun har siste mnd fått en forverring av smertene.

MR 17.2.20 viste:

Lite midtstilt prolaps med svak overvekt mot høyre side L3/L4-nivået. Ingen sikre tegn til fysisk kompresjon av nerverøtter.

Av neste sykehusnotat datert 9.3.20 fremgikk at:

57 år gammel kvinne, tidligere periodevis plaget av korsryggsmerter. Aktuell episode startet i juli 2019 etter et falltraume mot korsryggen. Hadde da i lengre tid plager med smerter i korsrygg og belteformet rundt i bekken. Også uspesifikke utstrålende smerter mot begge laterale lår. Ble egentlig spontant bedre men beskriver en episode for 3 uker siden hvor hun hørte et knekk i ryggen. Siden det smerteresydiv, samme symptomatikk.

(...)

MR LS-columna viser degenerative forandringer i facettledd og skivene samt et lite paramediant høyrestilt prolaps L3/L4 uten nerverotsaffeksjon. God plass i spinalkanalen. Ingen kompresjonsfrakturer.

(...)

Således uspesifikke ryggsmarter på degenerativ grunnlag ...

Forsikredes fastlege sendte legeerklæring datert 18.7.20 til Nav i forbindelse med krav om AAP der det vises til at undersøkelse på sykehuset konkluderer med "uspesifikke ryggsmarter på degenerativt grunnlag."

En ny røntgen av hoftene 15.9.20 viste at:

Det er lett arthrose i høyre hofteledd med litt redusert bruskhøyde og små randpålæiringer.

Nav innvilget AAP med yrkesskadefordeler i vedtak av 16.9.20.

I vedtak av 28.12.21 opphørte AAP fra og med 3.1.22 fordi forsikrede var tilbake i 100 % arbeid.

Foretakets rådgivende lege vurderte saken 28.10.22 og uttalte:

Det foreligger et traume med fall i trapp hvor skadelidte slo korsrygg, setet og høyre fot. Det foreligger akutsymptomer og brosymptomer (sistnevnte frem til 2020). Sykehusnotatet 9.3.20 hvor det fremkommer at hun ble spontant bedre, men beskrev en episode 3 uker før hvor hun hørte en knekk i ryggen, etter dette smerteresydiv. Det ser ut til det som nå plager henne er korsrygg/setesmerter/hoftesmerter på høyre side. Det er påvist degenerative forandringer i korsrygg med et lite prolaps og artrose i høyre hofte. Skadelidte har beskrevet smerter og kliniske funn som jeg anser relatert til hofteleddsartrose og tendinopati i aktuelle området.

Jeg anser det mindre enn 50 % sannsynlig for at nåværende plager har sammenheng med aktuelle hendelse.

Foretaket avsto kravet i e-post 29.11.22 under henvisning til manglende brosymptomer, og at forenlighetsvilkåret ikke var oppfylt.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager. Forsikrede hadde ingen av de anførte plager før fallet. Ulykken hadde skadeevne, da det er på det rene at fall i trapp har evne til å påføre skade i rygg og hofter. Forenlighetsvilkåret er dessuten oppfylt. Det forventes ikke, og oppstilles ikke krav om at plagene er konstante, jf. Kjelland "Årsakssammenheng og bevis ..." (2015). Forsikrede har over tid oppnådd en viss forbedring, slik man ville forvente, i den forstand at hun tross plager har trent seg opp til å være tilbake i 100 % jobb. Forverringen av plagene og utviklingen etter arbeidsulykken er godt forenlig med det man vil forvente ved kontusjonsskade. Det er heller ikke slik at plagene framtrer som en fortsettelse av helsebesvær som forsikrede hadde før arbeidsulykken. Som hun har gitt uttrykk for ble plager i rygg og hofter mye verre etter arbeidsulykken, og dette kommer fram av journalhistorikken. Videre kan det ikke brukes mot forsikrede at foretaket lar være å innhente en uavhengig spesialistvurdering, men nøyer seg med en uttalelse fra egen lege som er ansatt i foretaket, og som aldri har undersøkt forsikrede.

Rådgivende leges argumentasjon kan uansett ikke legges til grunn. Alle voksne mennesker ville, om de gjennomgikk bildediagnostikk, få påvist degenerative forandringer i skjelettet. Som oftest er slike forandringer ikke symptomgivende. At skiftet i plager etter ulykken skulle ha sin årsak i påviste degenerative forandringer framstår som ubegrunnet. Det er usannsynlig at det markante skiftet i plager skulle være degenerativt betinget og uavhengig av arbeidsulykken når forverringen sammenfaller tidsmessig med ulykken. Hvis plagene hadde vært betinget av degenerative forandringer ville det vært langt mer sannsynlig at plagene kom gradvis over tid og ikke tidsmessig forbundet med arbeidsulykken. I den grad degenerative forandringer har disponert for skade som ble utløst ved arbeidsulykken, er det like fullt ansvar etter betingelseslæren og etter yforsl. § 11 tredje ledd.

Videre følger det av Rt-2007-1370 at utenfor nakkeslengtilfellene må det foretas en alminnelig bevisvurdering, der det tas hensyn til om den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om symptomene tyder på sammenheng mellom fallet og plagene, samt om det er andre sannsynlige forklaringer.

Per nå krever forsikrede kun å få dekket tap av opptjente feriepenger for årene 2021 og 2022 på ca. kr 65 000. Ut over det krever hun ingen erstatning for skaden pr. nå selv om hun ennå er plaget av senskader etter fallet.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager i rygg og høyre hofter. Det er eventuelt snakk om en bløtdelsskade som typisk vil være kraftigst rett etter hendelsen, for så å avta med tiden. I forsikredes tilfelle har plagene i rygg imidlertid økt på i lang tid etter hendelsen. Dette er ikke forenlig med en skadebiologisk forklaringsmodell på en bløtdelsskade. Det er imidlertid avdekket degenerative forandringer, typisk slitasjeforandringer. Plager som følge av dette skyldes aldersforandringer og kan ikke relateres til hendelsen. Kravet til brosymptomer er ikke oppfylt. Forsikrede har dessuten opplyst at hun har vært plaget med vond høyre hofter også forut for hendelsen. Kravet til forenelighet er ikke oppfylt. Forsikrede har ikke dokumentert at det foreligger inntektstap. Det bemerkes også at forsikrede i skadeåret 2019 hadde en høyere inntekt enn det hun hadde i 2018.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om utbetaling under yrkesskadeforsikringen, og reiser spørsmål om det er årsakssammenheng mellom en hendelse på jobb 31.7.19 og dagens plager.

Rett til yrkesskadeerstatning forutsetter etter yrkesskedeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a forutsetter at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og de anførte plagene. Det vil foreligge årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager i rygg og høyre hofta hvis hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og ulykken har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt-1992-64 (p-pilledom II).

Det er forsikrede som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt, jf. Rt-1999-1473.

I sin bevisvurdering legger nemnda stor vekt på tidsnære opplysninger, og særlig vil uavhengig dokumentasjon i form av sakkyndigerklæringer tillegges bevisverdi. Opplysninger fra parter eller vitner med binding til partene som er gitt etter at tvisten er oppstått, og som står i motstrid eller endrer det bildet som mer begivenhetsnære og uavhengige bevis gir, vil det oftest være grunn til å legge mindre vekt på, jf. bl.a. Rt-1995-821, Rt-1998-1565, Rt-2010-1547, HR-2018-2344-A, samt nemndsavgjørelsene 2018-641, 2018-536, 2018-473 og 2018-395.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta en medisinsk vurdering. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Dette betyr for det første at dersom en kravstiller legger frem en uavhengig sakkyndig erklæring hvor det konkluderes med årsakssammenheng, vil vedkommende som utgangspunkt ha sannsynliggjort at det foreligger en årsakssammenheng. Men dette gjelder ikke uten unntak. Nemnda kan overprøve erklæringer på et juridisk grunnlag, se for eksempel nemndas avgjørelser 2017-143, 2018-160, 2018-399, 2018-865 og 2019-762. Det betyr at dersom erklæringen ikke tilfredsstiller de krav som stilles til en slik erklæring, vil den ikke være egnet til å sannsynliggjøre en årsakssammenheng.

Nemndas manglende medisinske kompetanse medfører videre at i saker hvor kravstiller ikke har støtte for sitt syn i en begrunnet sakkyndig erklæring, vil nemnda normalt legge til grunn at det ikke er sannsynliggjort en slik årsakssammenheng, se nemndas avgjørelser 2017-418 og 2017-824.

Slik saken er opplyst for nemnda foreligger ikke klinisk dokumentasjon som tilsier at forenlighetsvilkåret er oppfylt. Forsikredes plager har økt i tiden etter hendelsen, noe som ikke er forenlig med en skadebiologisk forklaringsmodell på en bløtdelsskade. Det er heller ikke fremlagt klinisk dokumentasjon hvor det gis en medisinsk begrunnet vurdering av årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes senere plager, og som konkluderer med årsakssammenheng.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant), og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).